

POLITIKATUDOMÁNY BA

Államvizsga kérdések

1. Jellemezze a gazdaság szereplőit, illetve az államnak a gazdaságban betöltött szerepét, ismertesse a növekedésorientált, illetve anticiklikus gazdaságpolitika elemeit, jelentőségét!

Irodalom:

Berend T. Iván: A modern gazdasági rendszerek laboratóriuma História, 2004/8.

Bod Péter Ákos: Közgazdaságtan, Károli Gáspár Református Egyetem ÁJK, Budapest, 2003 (vonatkozó fejezetek)

Kerekes Etelka: Az állam gazdasági szerepe, gazdasági folyamatok és controlling technikák alkalmazásának folyamata, Polgári Szemle 2019/1-3 pp. 413-423

2. Jellemezze Magyarország szovjetizálásának folyamatát, területeit, valamint a Kádár-rendszer jellegzetességeit!

Irodalom:

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Osiris (több kiadás)

Berend T. Iván: Terelőúton: Szocialista modernizációs kísérlet Közép- és Kelet-Európában, 1944-1990, Vince Kiadó, Budapest, 1999.

Gati, Charles: Magyarország a Kreml árnyékában, Századvég, 1990.

Janos, A.C: Haladás, hanyatlás, hegemonia Kelet-Közép-Európában, Helikon, Bp, 2003.

3. Elemezze a magyar rendszerváltás folyamatát 1985 és 1990 között, valamint a pártrendszer változásait napjainkig!

Irodalom:

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Osiris (több kiadás)

Körösényi András – Tóth Csaba – Török Gábor: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, 2007.

Körösényi András: A politikai polarizáció és következményei a demokratikus elszámoltatásra; Magyar politika, 1990-2010, http://www.mtapti.hu/pdf/2012_1_wp.pdf

4. Hasonlítsa össze a rendszerváltás folyamatát Kelet-Közép-Európában, jellemezze egy kiválasztott ország jelenlegi politikai rendszerét, intézményeit!

Irodalom:

Berend T. Iván: Terelőúton: Szocialista modernizációs kísérlet Közép- és Kelet-Európában, 1944-1990, Vince Kiadó, Budapest, 1999.

Janos, A.C: Haladás, hanyatlás, hegemonia Kelet-Közép-Európában, Helikon, Budapest, 2003.

5. Miben különbözik a populáris geopolitikai vizsgálódás a hagyományos geopolitikai megközelítésektől?

Irodalom:

Dittmer, Jason - Bos, Daniel. (2010). Népszerű kultúra, geopolitika és identitás. Lanham, Maryland: Rowman és Littlefield.

6. Ismertesse a főbb eseményeket, nemzetközi súlypontokat különös tekintettel a második világháborút lezáró nemzetközi tárgyalásokra és a bipoláris rendszer létrejöttére, problémáira!

Irodalom:

Horváth Jenő – Paragi Beáta – Csicsmann László: Nemzetközi kapcsolatok története, Pannonprint, Veszprém, 2010.

7. Ismertesse a kis hidegháború előzményeit, főbb eseményeit és hatását (1979-1991)!

Irodalom:

Benkes Mihály: Szuperhatalmak kora 1945-1992. Korona Kiadó, Budapest, 1999.

Fischer Ferenc: A kétpólusú világ 1945-1989. Dialóg Campus, Pécs, 2005.

Diószegi István, Harsányi Iván, Krausz Tamás, Németh István: 20. századi egyetemes történet II.-III. 1995. (vonatkozó részek)

8. Ismertesse a népi-urbánus vita tartalmi elemeit, illetve a 20. századi magyar politikai gondolkodásban betöltött szerepét

Irodalom:

Fricz Tamás: A népi-urbánus vita tegnap és ma. Politikatörténeti Füzetek 7. Napvilág Kiadó, 1997.

Fricz Tamás: Népi-urbánus vita – még mindig?! Polgári Szemle. 8.évf, 3-6 szám. 267-301. 2012.

9. Ismertesse a hatalmi ágak szétválasztásának elméletét, valamint a különböző hatalmi ágak jellegzetességeit és egymáshoz való viszonyát.

Irodalom:

Bayer József: A politikatudomány alapjai. Napvilág Kiadó, 2000.

Cservák Csaba: A hatalommegosztás elmélete és gyakorlati megvalósulása. Jogelméleti Szemle, 2002/1.

10. Ismertesse a magyar országgyűlés szervezetét és fő funkcióit!

Irodalom:

Halász István (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2018.

Kukorelli István (szerk.): Alkotmánytan I., Osiris Kiadó, Bp. 2007

Petrétei József: Magyar alkotmányjog II. – Államszervezet. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

Pozsár-Szentmiklósy Zoltán – Somodi Bernadette (szerk.): Alkotmányos alapok. HVG – ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Bp. 2015.

11. Röviden ismertesse a nonprofit modellek típusait, melyek alapján mutassa be a magyarországi nonprofit modell jellegzetességeit.

Irodalom:

Kákai László: Kik is vagyunk Mi? Civil szervezetek Magyarországon. Pécs, Publikon Kiadó, pp 32-41.

Bullain, Nilda: Átfogó jogi reformkonceptió: Lépések egy értékalapú civil jövőkép felé. Civil Szemle, 2005/1. sz. pp. 5-25.

Kákai László: Van-e szerkezeti trendje a magyar nonprofit szektor fejlődésének? Pólusok, 3(2), pp. 4-31., 28 p. (2022) DOI: <https://doi.org/10.15170/PSK.2022.03.02.01>

12. Ismertesse az európai önkormányzati reformok során kialakult önkormányzati típusok főbb jellemzőit, majd ez alapján jellemezze a magyar önkormányzati rendszer napjainkra kialakult szerkezetét.

Irodalom:

Torma András. 2002: Önkormányzati reformok Nyugat-Európában és tanulságaik. Magyar Közigazgatás, 9. pp. 513-521.

Szente Zoltán 1996: A központi-helyi kormányzati viszonyok intézményes formái Európában. Magyar Közigazgatás, 10, pp. 582-602.

Cséfalvy Zoltán 2006: Nyertes vagy vesztes? in A magyarok bemnetele. (szerk.) hegedüs István Demokrácia Kutatások Magyar központja közhasznú Alapítvány-Budapesti Corvinus Egyetem Politikatudományi Intézet, Budapest, pp. 299-312.

13. Mutassa be az 1945 utáni európai pártfejlődés irányait, csomópontjait, regionális típusait! Térjen ki a változások okaira, következményeire, illetve az ezzel kapcsolatos eltérő, klasszikus elméleti megközelítésekre (Almond, Lipset, Lijphart, Sartori, Mair).

Irodalom:

Enyedi Zsolt – Körösenyi András: Pártok és pártrendszerek. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány. AULA Kiadó, Budapest, 2005. (témába vágó fejezet).

Katz, Richard S. – Mair, Peter: A pártszervezet változó modelljei és a pártdemokrácia. Politikatudományi Szemle, 2001. 3. szám.

14. Mutassa be az európai integráció fejlődését a Maastrichti Szerződés után.

Irodalom:

Karoliny Eszter – Komanovics Adrienne – Mohay Ágoston – Pánovics Attila – Szalayné Sándor Erzsébet: Az Európai Unió joga (átdolgozott második kiadás) Dialóg-Campus Kiadó, 2011. 2. fejezet

15. Vázolja az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsának szerepét a döntéshozatalban.

Irodalom:

Arató Krisztina – Koller Boglárka: Európa utazása. Gondolat, 2009.

Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Magyar Országgyűlés, 2011.

Tuka Ágnes: Az Európai Uniónk színe és fonákja. Publikon Kiadó, Pécs, 2009.

Bóka János - Gombos Katalin – Szegedi László: Az Európai Unió intézményrendszere. Dialóg Campus, 2019.

16. Jellemezze a központi államigazgatási szerveket (kormány, minisztériumok, nem minisztériumi formában működő központi államigazgatási szervek)!

Irodalom:

Lőrincz Lajos szerk.: Közigazgatási jog. HVG–Orac Kiadó, Budapest, 2007.

Pálné Kovács Ilona: Regionális politika és közigazgatás. Dialóg Campus, Pécs, 2001.

Vadál Ildikó: Stabil kormányzás, változó közigazgatás. Dialóg Campus Kiadó, Bp-Pécs

17. Jellemezze a területi államigazgatási szervek rendszerét! Ismertesse magyarországi átszervezésük főbb állomásait! Térjen ki a vármegyei kormányhivatalok szerepére!

Irodalom:

Balázs István: A XXI. század közigazgatásának kihívásai. Magyar Közigazgatás 2000/7. Sz. 385-390. o.

Pálné Kovács Ilona: Regionális politika és közigazgatás. Dialóg Campus, Pécs, 2001.

Vadál Ildikó: Stabil kormányzás, változó közigazgatás. Dialóg Campus Kiadó, Bp-Pécs.

18. Ismertesse Magyarország jogforrási rendszerét! Térjen ki a jogszabály szerkezeti elemeire, az érvényesség és a hatály fogalmára!

Irodalom:

Szilágyi Péter: Jogi alaptan. ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 2014.

Visegrády Antal: A jog- és állambölcselet alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Bp -Pécs, 2001. és bármelyik újabb kiadás

19. Területi egyenlőtlenségek és a regionális politika összefüggései és sajátosságai

Irodalom:

Faragó László: Társadalmi- területi egyenlőtlenségek. Tér és Társadalom 2016/30

Faragó László. Az EU területi politikájának változásai közép-kelet-európai szempontból. Tér és Társadalom 2016/30

Koós Bálint (szerk.): Területi riport, 2021, 2023

www.teir.hu

20. A nemzetközi jog alapvető jellemzői, alanyai és forrásai.

Irodalom:

Bruhács János: Nemzetközi jog I. Dialóg Campus, 2010. és bármelyik újabb kiadás vagy egyéb nemzetközi jog tankönyv

21. Mutassa be, hogyan működik a nacionalizmus a nemzet- és identitásépítés folyamatában, különösképpen kiemelve a történelmi folyamatok szerepét (Janus-arcúság). Hozzon példákat is erre, alátámasztva, miért nehéz megoldani területi vitákat és konfliktusokat.

Irodalom:

Anderson, Benedict: Képzelt közösségek: megjegyzések a nacionalizmus eredetéről és terjedelméről. Janus, VI. évf. 1989/1. 3-12.

Anthony W. Marx: A kirekesztő nemzetállam. Magyar Kisebbség, 2006/3-4., 236-261.

Flint, Colin és Taylor, Peter: Political Geography. Routledge, 2011 (6th ed.), Érintett fejezetek.

Hobsbawm, Eric J: Etnikai identitás és nacionalizmus. Világosság, 1993/4, 19-28.

Smith, Anthony D.: Kiválasztott népek: miért maradnak fenn egyes népcsoportok? In Bretter, Zoltán és Deák, Ágnes (szerk.): Esmék a politikában: a nacionalizmus. Tanulmány Kiadó, Pécs, 1995, 27-51.

22. Ismertesse a biztonságpolitika alapelveit a biztonság jelentésén, tartalmán (megközelítések) és a biztonság tárgyain (modern és hagyományos megközelítés) keresztül, majd mutassa be a nukleárisfegyver-leszerelési tárgyalások főbb állomásait és napjaink helyzetét.

Irodalom:

Gazdag, Ferenc - Remek, Éva (szerk.): A biztonsági tanulmányok alapjai. Dialóg Campus, 2018. Érintett fejezetek.

Juhász, Krisztina: Biztonságpolitika a 21. században, SZTE, 2019. 1. lecke

N. Rózsa, Erzsébet – Péczeli, Anna: Egy békésebb világ eszközei. Fegyverzetellenőrzés, leszerelés és non-prolifeláció. Osiris-MKI-KÜM. Budapest, 2013. 95-163.

Tálas Péter: Szélgjegyzet a biztonság szubjektív percepciójának veszélyeiről II. Nemzet és Biztonság 2009. június 29-38.

Ürmösi Károly: A biztonság, a biztonság fogalma Hadtudományi Szemle 2013. 6. évfolyam 4. szám 147-157.

23. Magyarázza meg a politikai kultúra fogalmát, és foglalja össze a magyar politikai kultúra jellemzőit.

Irodalom:

Körösényi, András – Tóth, Csaba – Török, Gábor: A magyar politikai rendszer. Osiris Kiadó, Budapest, 2007. (3. átdolgozott kiadás), 60-88.

Simon, János: A politikai kultúra színeképei. Századvég Kiadó, Budapest, 2004. 297-317.

Gallai, Sándor – Török, Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány, Aula Kiadó, Budapest, 2003. Kurtán Sándor fejezete (7.), 147-157.